

Warszawa, 2 marca 2010 r.

Szanowny Pan

Jerzy Wyrowiński
Przewodniczący

Komisji Gospodarki Narodowej

Senat RP

Szanowny Panie Przewodniczący,

w związku z uwagami przekazanymi na ręce Pana Przewodniczącego przez Związek Banków Polskich w dniu 25 lutego 2010 r., a dotyczącymi projektu ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (druk senacki nr 791), pragnę odnieść się do uwag odnośnie art. 18 projektu, które to uwagi i przytaczane argumenty były już przedmiotem prac Komisji Sejmowej Gospodarki, w których to pracach nasze biuro uczestniczyło jako strona społeczna. Zawarte w piśmie Związku Banków Polskich argumenty, a także załączone opinie prawne, odnoszą się do praktycznych kwestii związanych z funkcjonowaniem biur informacji gospodarczej (dalej: BIG) oraz zasadami udostępniania informacji przez te biura. Jestem więc przekonany, że wieloletnie doświadczenie naszego biura w procesie wymiany informacji gospodarczych może mieć istotne znaczenie w debacie nad poruszonymi zagadnieniami.

Przede wszystkim chciałbym odnieść się do argumentów pojawiających się w opiniach Mec. Wierzbowskiego i Mec. Mednisa, mających na celu zmianę przyjętej przez Sejm treści art. 18 przedmiotowej ustawy, dotyczącego wymiany informacji pozytywnych:

- przedstawiona w opiniach sytuacja faktyczna rodząca wątpliwości wydaje się całkowicie abstrakcyjna i oderwana od kompleksowego podejścia do przyjętych rozwiązań w ramach systemu wymiany informacji gospodarczych traktowanego jako całość. W praktyce biznesowej każdego wierzyciela nie można oddzielać informacji pozytywnej od negatywnej. W przedstawianych przykładach, opisujących przypadek klienta banku, który dokonuje spłaty jednej raty terminowo nie regulując następnie kolejnych rat, do BIG trafi zarówno informacja pozytywna o jednej spłaconej racie jak i negatywna o kolejnych ratach niespłaconych. Tym samym odbiorca informacji o kliencie banku będzie miał wiedzę na temat jego zachowań płatniczych i tym samym będzie miał możliwość dokonania prawidłowej, kompleksowej oceny potencjalnego klienta – i co trzeba podkreślić – będzie mógł ocenić znaczenie informacji pozytywnej na tle informacji negatywnych.
- nie można także zapominać, iż celem racjonalnego ustawodawcy jest rozstrzygnięcie często przeciwstawnych interesów różnych uczestników rynku. Rozważania dotyczące możliwości wykorzystania instytucji informacji pozytywnej przez osoby nierzetelne, są rozważaniami czysto akademickimi i mogłyby z powodzeniem dotyczyć wielu innych obowiązujących rozwiązań

prawnych. Oceniając je nie można jednak zapominać o drugim biegunie – osobach zaciągających zobowiązania długotrwale np. kredyty hipoteczne i spłacających je regularnie. Rozwiązania proponowane w opiniach wykluczałyby możliwość legitymowania się przez takich właśnie klientów pozytywną historią, aż do czasu zakończenia spłaty zobowiązania po 30 czy 40 latach. Rozważając więc tego typu propozycję zmiany należy na szali postawić z jednej strony ewentualne próby nadużycia zapisów ustawowych, a z drugiej słuszne interesy osób zaciągających zobowiązania na dziesiątki lat. Należy też wziąć pod uwagę ewentualny stosunek rzetelnych do nierzetelnych, który można wywieść już ze statystyk przedstawionych na stronach Biura Informacji Kredytowej (jeśli ograniczyć się tylko do branży finansowej) – jak podają te statystyki z wszystkich przetwarzanych przez to biuro informacji kredytowych 95% stanowią informacje o terminowym obsłudze rachunków kredytowych. Jeżeli przyjąć, że pozostałe 5% dotyczy w znikomym tylko stopniu osób nieobsługujących terminowo zobowiązań kredytowych ze względu na nadużycia (są to przecież także przypadki osób nieregulujących zobowiązań z innych przyczyn) – mamy do czynienia wręcz z incydentalnymi sytuacjami, a więc incydentalnym ryzykiem przyjętych rozwiązań w ustawie o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych. Wystąpienie zaś tego typu incydentalnych zjawisk negatywnych nie może wykluczać wprowadzenia przepisu, który co do zasady służyć ma uzasadnionym społecznie i gospodarczo celom ustawy.

- kolejna kwestia poruszona w opiniach dotyczy brzmienia art. 18 ust. 5 ustawy. Warto w tym miejscu podnieść, że wymiana informacji na temat bieżącej obsługi zobowiązań ratalnych funkcjonuje już z powodzeniem w systemie wymiany informacji kredytowej, stąd niezrozumiałym wręcz wydaje się negowanie tego typu rozwiązań właśnie przez środowiska bankowe. W bazach wymiany międzybankowej znajduje się gro informacji dotyczących aktualnego obsłudze rachunków kredytowych, czyli informacji o regulowaniu zobowiązań ratalnych. W tym kontekście wnioski konstruowane przez Związek Banków Polskich (akcjonariusza Biura Informacji Kredytowej SA) można odczytywać jako próbę ograniczenia udostępniania takich informacji w BIG i tym samym pozostawienia możliwości gromadzenia tego typu danych wyłącznie w bazie bankowej.
- w opinii Mec. Wierzbowskiego odnaleźć można także argumentację, która może wiązać się z małą znajomością bezpośredniej praktyki biur informacji gospodarczej. Jest tam bowiem również argument dotyczący ewentualnej możliwości wykorzystywania informacji pozytywnych przez BIG w innym celu niż udostępnianie informacji gospodarczych. Jest to znów spojrzenie wyłącznie na zakres art. 18, bez kompleksowej analizy całej ustawy - BIG może przecież prowadzić działalność gospodarczą wyłącznie w zakresie ściśle określonym w ustawie i nie można pod zakres działalności BIG podciągnąć w żaden sposób sprzedawania - jak to określił p. Mecenasa - informacji marketingowych.
- opinie formułują również wątpliwość dotyczącą użytego w art. 18 terminu „opóźnienia wynoszącego mniej niż 60 dni”. Użycie tego pojęcia miało doprowadzić do wyeliminowania pewnej luki systemowej dotyczącej zobowiązań spłacanych między 14 dniem od terminu wymagalności (pozytywna informacja w dotychczasowej ustawie) i z opóźnieniem co najmniej 60 dni (informacja negatywna). Na lukę tę zwrócili uwagę legislatorzy sejmowi. Jeśli uznać słuszność twierdzeń wywodzonych na podstawie ustawy o terminach zapłaty to należałoby rozważyć skrócenie terminu wskazanego w art. 18 i zastąpienie go pojęciem „opóźnienia wynoszącego mniej niż 30 dni”. Jednakże, aby uniknąć omawianej wcześniej luki, winno to skutkować także zmianą terminu przywołanego w art. 14 i 15 i zastąpienie terminem zobowiązań „wymagalnych od co najmniej 30 dni”. Wówczas faktycznie zostanie także w ustawie o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych

utrzymana systematyka przywołanej przez p. Mecenasa Wierzbowskiego ustawy o terminach zapłaty.

- w swej opinii Mec. Mednis odnosi się także do kwestii aktualizacji informacji pozytywnych, dostrzegając wątpliwości związane ze stosowaniem tego przepisu. W moim przekonaniu wątpliwości takie z praktycznego punktu widzenia nie mają miejsca. Przekazywane dane pozytywne przedstawiają określony stan faktyczny związany ze spłatą określonej kwoty w określonym terminie. W tym zakresie jakakolwiek aktualizacja nie będzie miała miejsca – nic bowiem w tym stanie faktycznym nie ulegnie już zmianie. Jednakże zasadnym jest pozostawienie możliwości aktualizowania innych danych zawartych w danej informacji gospodarczej - w razie zmiany danych w zakresie danych wierzyciela czy dłużnika na podstawie uzasadnionej informacji (art. 29 ust 1 pkt 4), w razie stwierdzenia, że przekazana informacja jest nieprawdziwa (art. 29 ust. 1 pkt 3) czy na skutek żądania osoby, której dane dotyczą w zakresie uzupełnienia, uaktualnienia, sprostowania lub usunięcia informacji (art. 30 ust. 1). Nie można natomiast wywodzić, iż niespłacenie dalszych rat dawałoby prawo do aktualizacji informacji pozytywnej. Byłoby to bowiem ewidentnie podstawą dokonania wpisu informacji negatywnej zgodnie z art. 14 - 16.

Wierzę, że poczynione wyżej uwagi dotyczące praktycznych aspektów funkcjonowania BIG, Stanowić będą podstawę do odrzucenia poprawek zgłaszanych przez Związek Banków Polskich, gdyż ich efektem, w moim przekonaniu, będzie osłabienia systemu wymiany informacji gospodarczych. Znacznie to także osłabi pozytywny wpływ na ogólne bezpieczeństwo obrotu gospodarczego, jaki będą niewątpliwie miały rozwiązania zaproponowane przez rząd, które w tym także aspekcie zostały pozytywnie ocenione przez ekspertów Biura Analiz Sejmowych zgodnie z ekspertyzą z 6 stycznia 2010 r.

Z poważaniem

PREZES ZARZĄDU
Adam Łącki

Krajowy Rejestr Długów
Biuro Informacji Gospodarczej SA

KRAJOWY REJESTR DŁUGÓW
Biuro Informacji Gospodarczej SA
51- 214 Wrocław, ul. Armii Ludowej 21
tel. 71/ 78 50 120, fax 71/ 78 50 121
NIP 895 17 94 707